

Το Αθέατο Μουσείο

The Unseen Museum

Δύο μικροί Έρωτες από τη Σμύρνη

Two little Erotes from Smyrna



Δύο μικροί Έρωτες έχουν αποκοιμηθεί καθιστοί, ακουμπώντας το ένα σκέλος στο έδαφος. Τα κεφάλια τους στηρίζονται νωχελικά στο λυγισμένο γόνατο, με τις παλάμες των δυο χεριών για προσκεφάλι. Τα πρόσωπά τους είναι στρογγυλά με φουσκωτά μάγουλα, τα κυματιστά μαλλιά τους μακριά και πλεγμένα σε πλεξούδα στην κορυφή του κεφαλιού, ενώ το σώμα και τα σκέλη αποδίδονται παχουλά.

Τα δύο αγαλμάτια υπήρξαν ακρωτήρια (γλυπτή γωνιακή διακόσμηση) του δόρριχτου καλύμματος μαρμαρίνης σαρκοφάγου, με ανάγλυφα κυμάτια στα γείσα. Δεν γνωρίζουμε πότε αποκόπηκαν με πριόνι και λειάνθηκαν με σκοπό να πουληθούν χωριστά. Αργότερα, στις 4 Αυγούστου 1883, αγοράστηκαν από την εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία από το αρχαιοπωλείο του Κ. Πολυχρονόπουλου στη Σμύρνη.

Με βάση το είδος του μαρμάρου και τη διακόσμηση των γείσων του αετώματος, η σαρκοφάγος αποδίδεται στο εργαστήριο του Δοκίμειου στη Μ. Ασία, που ήταν ιδιαίτερα γνωστό όχι μόνο για την παραγωγή αλλά και για τις εξαγωγές πολυτελών σαρκοφάγων.

Ο εικονογραφικός τύπος του κοιμώμενου Έρωτα είναι εξαιρετικά δημοφιλής, ήδη από την ελληνιστική περίοδο. Απαντά σε ποικίλα είδη έργων τέχνης, ανάμεσά τους σε επιτύμβια μνημεία όλων των κατηγοριών. Στην ταφική τέχνη της ρωμαϊκής εποχής ο Έρωτας που κοιμάται αποτελεί, όπως προκύπτει και από επιγραφικές μαρτυρίες, μια αλληγορική παράσταση του αιώνιου ύπνου και του θανάτου και απεικονίζεται συχνά σε αγάλματα, στήλες, βωμούς, αλλά κυρίως σε οστεοθήκες και σαρκοφάγους. Η απεικόνιση μικρών κοιμώμενων Ερώτων ως ακρωτηρίων στο κάλυμμα σαρκοφάγου και μάλιστα σε θέση καθιστού ύπνου είναι ιδιαίτερα σπάνια και μαρτυρά ίσως την ανάγκη συμφιλίωσης της ιδέας του μοιραίου τέλους με τη γλυκύτητα του ύπνου ενός παιδιού.

Two little marble Erotes have fallen asleep while seated with one leg resting on the ground. Their heads rest numbly on the bent knee, the palms of both hands serving as a pillow. They have round faces with chubby cheeks, and long hair braided along the top of their heads. Their body and limbs are plump.

The two statuettes served as *acroteria* (sculpted corner decoration) on the gabled lid of a marble sarcophagus with moulded cornices. We do not know when the figures were sawn off the lid, and polished, to be sold independently. They were consequently bought by the Archaeological Society at Athens on 4th August 1883 from the antiquarian shop of K. Polychronopoulos in Smyrna.

The kind of marble used, and the decoration of the cornices, lead to an attribution of the sarcophagus to the workshop of Dokimeion in Asia Minor, a marble-working facility particularly known for the production, but also for the export of luxury sarcophagi.

The pictorial type of sleeping Eros was especially popular in antiquity, as early as the Hellenistic period. It is found in various works of art, among which are funerary monuments of all types. In the funerary art of the Roman period, the sleeping Eros is seen, as evidenced by epigraphic testimonies, as an allegorical representation of the eternal sleep and death and is often depicted on statues, reliefs, altars and mainly on ossuaries and sarcophagi. Nevertheless, the representation of young Erotes, asleep in a seated position, as *acroteria* on sarcophagus lids, is particularly rare. It perhaps indicates the need to reconcile oneself with the idea of the end of life as something that could be assimilated to the sweetness of a child's sleep.

Μαρμάρινα αγαλμάτια Ερώτων από το κάλυμμα δόρριχτης σαρκοφάγου
Γύρω στο 150 μ.Χ.
Από αγορά της εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας στη Σμύρνη το 1883
ΕΑΜ Γ 2895, Γ 2896.



Marble statuettes of little Erotes from the lid of a gabled sarcophagus
Circa AD 150
Purchase of the Archaeological Society at Athens in Smyrna in 1883
ΕΑΜ Γ 2895, Γ 2896

